

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2020/461**z dnia 30 marca 2020 r.****zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 w celu zapewnienia pomocy finansowej państwom członkowskim i państwom prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii znacząco dotkniętym w związku z poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 akapit trzeci i art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

po konsultacji z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (zwany dalej „Funduszem”) ustanowiono na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 2012/2002 ⁽²⁾. Fundusz powstał w celu zapewnienia pomocy finansowej państwom członkowskim w związku z poważnymi klęskami, jako konkretny gest solidarności europejskiej w sytuacjach zagrożenia.
- (2) W przypadku poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego Unia powinna okazać solidarność z państwami członkowskimi i ludnością, których to dotyczy, przez zapewnienie pomocy finansowej w celu pomocy dotkniętej ludności, przyczynienia się do szybkiego przywrócenia normalnych warunków życia w dotkniętych regionach oraz powstrzymywania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.
- (3) Unia powinna również okazać solidarność w przypadku poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego z państwami prowadzącymi negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii.
- (4) Poważna sytuacja kryzysowa może być wynikiem stanów zagrożenia zdrowia publicznego, w szczególności oficjalnie ogłoszonej pandemii wirusa. Fundusz umożliwia Unii pomoc w mobilizowaniu służb ratowniczych w celu zaspokojenia pilnych potrzeb ludzi oraz przyczynienia się do krótkoterminowej odbudowy ważnej infrastruktury, tak aby można było wznowić działalność gospodarczą w regionach dotkniętych klęską. Obecnie Fundusz jest jednak ściśle ograniczony do klęsk żywiołowych powodujących szkody materialne i nie obejmuje poważnych klęsk wywołanych zagrożeniami biologicznymi. Należy wprowadzić przepis umożliwiający interwencję Unii w przypadku poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego.
- (5) Celem podejmowanych działań ma być uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw w przypadkach, gdy skutki sytuacji kryzysowej są tak poważne, że państwa te nie mogą poradzić sobie z tą sytuacją samodzielnie. Ponieważ cel ten nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (6) Zgodnie z zasadą pomocniczości działania na mocy niniejszego rozporządzenia powinny ograniczać się do poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego. Te stany zagrożenia powinny być określane na podstawie wydatków publicznych niezbędnych do stawienia im czoła.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2020 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 30 marca 2020 r.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3).

- (7) Pomoc unijna powinna być uzupełnieniem wysiłków zainteresowanych państw oraz powinna być wykorzystywana do pokrycia udziału wydatków publicznych przeznaczonych na realizację niezbędnych działań nadzwyczajnych wynikających z sytuacji kryzysowej.
- (8) Zgodnie z zasadą pomocniczości pomoc unijną należy przyznawać wyłącznie na wniosek państwa dotkniętego. Komisja powinna zapewnić sprawiedliwe traktowanie wniosków przedstawionych przez państwa.
- (9) Komisja powinna mieć możliwość podjęcia szybkiej decyzji w sprawie przyznania szczególnych środków finansowych i jak najszybszego ich uruchomienia. Należy w związku z tym wzmocnić obecne przepisy dotyczące wypłaty zaliczek oraz zwiększyć przewidziane w nich kwoty.
- (10) Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (11) Z uwagi na epidemię COVID-19 oraz na pilną potrzebę reakcji na związany z nią kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego, uznano za właściwe wprowadzenie wyjątku od terminu ośmiu tygodni, o którym mowa w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (12) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 2012/2002,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 2012/2002 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

1. Na wniosek państwa członkowskiego lub państwa prowadzącego negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii, zwanych dalej »kwalifikującym się państwem«, pomoc z Funduszu może zostać uruchomiona, jeżeli w jednym lub większej liczbie regionów kwalifikującego się państwa wystąpią poważne skutki dla warunków życia, zdrowia ludzi, środowiska lub gospodarki jako konsekwencja:

- a) poważnej lub regionalnej klęski żywiołowej mającej miejsce na terytorium tego samego kwalifikującego się państwa lub ościennego kwalifikującego się państwa; lub
- b) poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego mającego miejsce na terytorium tego samego kwalifikującego się państwa.

Szkodę bezpośrednią, która jest bezpośrednią konsekwencją klęski żywiołowej, traktuje się jako szkodę spowodowaną przez tę klęskę żywiołową.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia »poważna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w kwalifikującym się państwie, bezpośrednią szkodą szacowaną na ponad 3 000 000 000 EUR w cenach z 2011 r. lub powyżej 0,6 % jego DNB.

2a. Do celów niniejszego rozporządzenia »poważny stan zagrożenia zdrowia publicznego« oznacza każde zagrażające życiu lub w inny sposób poważne zagrożenie dla zdrowia pochodzenia biologicznego w kwalifikującym się państwie, które znacząco wpływa na zdrowie ludzi i wymaga zdecydowanego działania w celu powstrzymania jego dalszego rozprzestrzeniania, co powoduje obciążenia finansów publicznych kwalifikującego się państwa wynikające z zastosowania środków reagowania w sytuacjach kryzysowych, szacowane na ponad 1 500 000 000 EUR w cenach z 2011 r. lub powyżej 0,3 % jego DNB.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia »regionalna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie na poziomie NUTS 2 kwalifikującego się państwa, bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w przypadku gdy dany region, w którym nastąpiła klęska żywiołowa, jest regionem najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, »regionalna klęska żywiołowa« oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą bezpośrednią szkodą przekraczającą 1 % PKB tego regionu.

W przypadku gdy klęska żywiołowa dotyczy większej liczby regionów na poziomie NUTS 2, próg ten stosuje się do średniego PKB tych regionów, ważonego według udziału poszczególnych regionów w szkodach ogółem.

4. Pomoc z Funduszu może również zostać uruchomiona w związku z każdą klęską żywiołową w kwalifikującym się państwie, która stanowi również poważną klęską żywiołową w ościennym kwalifikującym się państwie.

5. Do celów niniejszego artykułu stosuje się zharmonizowane dane statystyczne dostarczone przez Eurostat.”;

2) art. 3 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Pomoc ma formę wkładu finansowego z Funduszu. W przypadku każdej kwalifikującej się klęski lub każdego kwalifikującego się stanu zagrożenia kwalifikującemu się państwu zostaje przyznany jeden wkład finansowy.

2. Celem Funduszu jest uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw oraz pokrycie części ich wydatków publicznych w celu pomocy kwalifikującemu się państwu w przeprowadzeniu, w zależności od rodzaju klęski żywiołowej lub stanu zagrożenia, następujących zasadniczych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie, w zależności od rodzaju kwalifikującej się klęski:

- a) przywrócenie do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa;
- b) zapewnienie czasowego zakwaterowania i finansowanie służb ratownictwa w celu zaspokojenia potrzeb dotkniętej klęską ludności;
- c) zabezpieczenie infrastruktury prewencyjnej i środków ochrony dziedzictwa kulturowego;
- d) oczyszczenie obszarów dotkniętych klęską, w tym stref przyrodniczych, w stosownych przypadkach zgodnie z podejściem ekosystemowym, a także natychmiastowe odtworzenie stref przyrodniczych dotkniętych klęską żywiołową, aby uniknąć natychmiastowych skutków erozji gleby.
- e) środki mające na celu szybkie udzielenie wsparcia, w tym medycznego, ludności dotkniętej poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego oraz ochronę ludności przed narażeniem na takie zagrożenie, w tym profilaktyka, monitorowanie lub kontrolowanie rozprzestrzeniania się chorób, zwalczanie poważnych zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz łagodzenie ich wpływu na zdrowie publiczne.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) »przywrócenie do sprawnego stanu technicznego« oznacza przywrócenie infrastruktury i zakładów do stanu sprzed klęski żywiołowej. W przypadku gdy przywrócenie stanu sprzed wystąpienia klęski żywiołowej nie jest możliwe ze względów prawnych lub gdy nie jest to uzasadnione względami ekonomicznymi, lub w przypadku gdy państwo beneficjent postanawia przenieść infrastrukturę lub zakład, które dotknęła klęska żywiołowa, lub poprawić ich funkcjonalność, aby zwiększyć ich odporność na przyszłe klęski żywiołowe, Fundusz może wnieść wkład w pokrycie kosztów tych działań jedynie do wysokości szacowanych kosztów przywrócenia stanu poprzedniego.

Koszty przekraczające poziom kosztów, o którym mowa w akapicie drugim, finansowane są przez państwo beneficjenta z jego własnych środków lub, tam gdzie jest to możliwe, z innych środków finansowych Unii.

Do celów akapitu pierwszego lit. b) »czasowe zakwaterowanie« oznacza zakwaterowanie trwające do czasu, gdy dotknięta klęską żywiołową ludność będzie mogła powrócić do swoich domów po ich remoncie lub odbudowie.”;

3) art. 4a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kwota zaliczki nie może przekraczać 25 % kwoty zakładanego wkładu finansowego i w żadnym razie nie może przekraczać 100 000 000 EUR. Po ustaleniu ostatecznej kwoty wkładu finansowego Komisja uwzględnia sumę zaliczki przed wypłatą pozostałej części wkładu finansowego. Komisja odzyskuje nienależnie wypłacone zaliczki.”;

4) art. 8 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nie później niż sześć miesięcy po wygaśnięciu okresu 18 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, państwo beneficjent przedstawia sprawozdanie z realizacji wkładu finansowego z Funduszu wraz z oświadczeniem zawierającym uzasadnienie wydatków, wskazując wszelkie inne źródła finansowania uzyskanego na dane działania, w tym zwrot z tytułu ubezpieczenia i odszkodowania od osób trzecich.

Sprawozdanie z realizacji zawiera, w zależności od charakteru kwalifikującej się kłęski lub kwalifikującego się stanu zagrożenia, informacje dotyczące:

- a) środków zaradczych podjętych lub zaproponowanych przez państwo beneficjenta w celu ograniczenia przyszłych szkód i uniknięcia, w możliwie największym stopniu, ponownego wystąpienia podobnych kłesk żywiołowych lub stanów zagrożenia zdrowia publicznego, w tym informacje dotyczące wykorzystania w tym celu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
- b) stanu wdrożenia stosownych przepisów Unii dotyczących zapobiegania ryzyku kłesk i zarządzania nim;
- c) doświadczenia wyniesionego z danej kłęski lub danego stanu zagrożenia oraz środków podjętych lub zaproponowanych w celu zapewnienia ochrony środowiska i odporności na zmianę klimatu, kłęski żywiołowe lub stany zagrożenia zdrowia publicznego; oraz
- d) wszelkich innych stosownych informacji dotyczących środków zapobiegawczych i zmniejszających ryzyko podjętych w związku z charakterem kłęski żywiołowej lub stanu zagrożenia zdrowia publicznego.

Do sprawozdania z realizacji dołącza się opinię niezależnej instytucji kontrolnej, sporządzoną zgodnie z międzynarodowymi standardami kontroli, w której ustalono, czy oświadczenie zawierające uzasadnienie wydatków daje prawdziwy i rzetelny obraz oraz czy wkład finansowy z Funduszu jest zgodny z prawem i prawidłowy zgodnie z art. 59 ust. 5 oraz art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Na koniec procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, Komisja zamyka udzielanie pomocy z Funduszu.”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 marca 2020 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

D.M. SASSOLI

Przewodniczący

W imieniu Rady

G. GRIĆ RADMAN

Przewodniczący
